

THE SACRIFICE OR SANCTIFICATION OF יפתח AND HIS DAUGHTER

DR. M.J. LEVINE

סיפור יפתח: שופטים, פרקים י-יב

I. THE SIN AND GOD'S RESPONSE:

ו ויִסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הֲרַע בְּעֵינֵי ה' וַיַּעֲבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הַעֲשֻׁתֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת־אֱלֹהֵי צִדּוֹן וְאֶת | אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֶת אֱלֹהֵי בְנֵי־עַמּוֹן וְאֶת אֱלֹהֵי פְּלִשְׁתִּים וַיַּעֲזְבוּ אֶת־ה' וְלֹא עֲבָדוּהוּ: ז וַיִּחַר־אֵף ה' בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכַּרם בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן: ח וַיִּרְעֻצּוּ וַיִּרְצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשָׁנָה הַהִיא שָׁמְנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֶת־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ הַחֲמָרִי אֲשֶׁר בְּגִלְעָד: ט וַיַּעֲבְרוּ בְנֵי־עַמּוֹן אֶת־הַיַּרְדֵּן לְהִלָּחֵם גַּם־בְּיַהוּדָה וּבְבִנְיָמִין וּבְבֵית אֶפְרַיִם וַתִּצָּר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד: י וַיִּזְעַקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־ה' לֵאמֹר חֲטֵאנוּ לָךְ וְכִי עָזַבְנוּ אֶת־אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים: יא וַיֹּאמֶר ה' אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הַחֲמָרִי מִן־בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן־פְּלִשְׁתִּים: יב וְצִידוֹנִים וְעַמְלָק וְעַמּוֹן לְחַצּוֹ אֲתֶכֶם וַתִּצְעַקוּ אֵלַי וְאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם: יג וְאַתֶּם עֹזְבֹתֶם אוֹתִי וַתַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן לֹא־אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: יד לָכֵן וַיִּזְעַקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הַמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בַּעַת צָרְתְּכֶם: טו וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־ה' חֲטֵאנוּ עֲשֵׂה־אֲתָהּ לָנוּ כְּכֹל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ אֵד: טז וַיִּסִּירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֹּכַח מִקִּרְבָּם וַיַּעֲבְדוּ אֶת־ה' וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל:

II. SEARCHING FOR A SAVIOR

ז וַיִּצְעַקוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּחֲנוּ בְּגִלְעָד וַיִּאֲסֹפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּמִּצְפָּה: יח וַיֹּאמְרוּ הָעָם שָׂרֵי גִלְעָד אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יַחַל לְהִלָּחֵם בְּבְנֵי עַמּוֹן יִהְיֶה לְרֹאשׁ לְכָל יְשִׁבֵי גִלְעָד:

יא: א וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי הִיָּה גִבּוֹר חַיִל וְהוּא בְּרַ־אִשָּׁה זֹנֶה וַיֹּלֵד גִּלְעָד אֶת־יִפְתָּח: ב וַתֵּלֶד אִשְׁת־גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְנֵי־הָאִשָּׁה וַיִּגְרְשׁוּ אֶת־יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־תִנָּחַל בְּבֵית־אֲבִינוּ כִּי בְרַ־אִשָּׁה אַחֲרַת אֲתָה: ג וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אַחֲזִיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְּלַקְטוּ אֶל־יִפְתָּח אַנְשִׁים רַיָּקִים וַיִּצְאוּ עִמּוֹ: ד וַיְהִי מִמֵּימִם וַיִּלְחַמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל: ה וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־נִלְחַמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכוּ זָקְנֵי גִלְעָד לְקַחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאֶרֶץ טוֹב: ו

ז וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח לָכֵה וְהָיִיתָ לָנוּ לְקַצִּין וְנִלְחַמְהָ בְּבְנֵי עַמּוֹן: ח וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזַקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שָׂנֵאתֶם אוֹתִי וַתִּגְרַשְׁוּנִי מִבֵּית אָבִי וּמִדֹּעַ בָּאתֶם אֵלַי עִתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם:

ח וַיֹּאמְרוּ זָקְנֵי גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח לָכֵן עִתָּה שָׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהִלַּכְתָּ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בְּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָנוּ לְרֹאשׁ לְכָל יְשִׁבֵי גִלְעָד:

ט וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זָקְנֵי גִלְעָד אִם־מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן ה' אוֹתָם לִפְנֵי אֲנֹכִי אֲהִיָּה לָכֶם לְרֹאשׁ:

י וַיֹּאמְרוּ זָקְנֵי־גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח ה' יִהְיֶה שְׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ אִם־לֹא כַּדְּבָרְךָ כֹּן נַעֲשֶׂה: יא וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זָקְנֵי גִלְעָד וַיִּשְׁימוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקַצִּין וַיִּדְבַר יִפְתָּח אֶת־כָּל־דְּבָרָיו לִפְנֵי ה' בַּמִּצְפָּה:

III. POLITICAL DIPLOMACY

יב וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן לֵאמֹר מֶה־לִּי וְלָךְ כִּי־בָאת אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאֶרֶץ צִי: יג וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־מַלְאָכָיו יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֶרֶץ צִי בְּעִלּוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֵּק וְעַד־הַיַּרְדֵּן וְעִתָּה הִשִּׁיבָה אֶתְהוֹן בְּשָׁלוֹם:

יד וַיֹּסֵף עוֹד יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן: טו וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֶרֶץ צִי מוֹאָב וְאֶת־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן: טז כִּי בְּעִלּוֹתָם מִמִּצְרַיִם וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר עַד־יַם־סוּף וַיָּבֵא קִדְשָׁה: יז וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ אֲדוֹם לֵאמֹר אֶעֱבְרָה־נָא בְּאֶרֶץ צִי וְלֹא שְׁמַע מֶלֶךְ אֲדוֹם וְגַם אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא אָבָה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשׁ: יח וַיֵּלֶךְ בְּמִדְבַר וַיִּסָּב אֶת־אֶרֶץ אֲדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וַיָּבֵא מִמִּזְרַח־שָׁמֶשׁ לְאֶרֶץ מוֹאָב וַיַּחֲנוּ בְּעֵבֶר אֲרֹנוֹן וְלֹא־בָאוּ בְּגִבּוֹל מוֹאָב כִּי אֲרֹנוֹן גְּבוּל מוֹאָב: יט וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחֹן מֶלֶךְ־הַחֲמָרִי מֶלֶךְ חֲשָׁבוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל נַעֲבְרָה־נָא בְּאֶרֶץ צִי עַד־מְקוֹמִי: כ וְלֹא־הֵאֱמִין סִיחֹן

את־ישראל עבר בגבולו ויאסף סיחון את־כל־עמו ויחנו ביהצה וילחם עם־ישראל: כא ויתן ה' אלהי־ישראל את־סיחון ואת־כל־עמו ביד ישראל ויכנס וירש ישראל את כל־ארץ האמרי יושב הארץ הקיאה: כב ויירשו את כל־גבול האמרי מארנון ועד־היבק ומן־המדבר ועד־הירדן:

כג [ועתה ה' אלקי ישראל הוריש את־האמרי מפני עמו ישראל ואתה תירשנו]: כד הלא את אשר יורישך פמוש אלהיך אותו תירש ואת כל־אשר הוריש ה' אלהינו מפנינו אותו נירש: כה ועתה הטוב טוב אתה מבליק בן־צפור מלך מואב הרוב רב עם־ישראל אם־נלחם נלחם בם: כו בשבת ישראל בחשבון ובבנותיה ובערעור ובבנותיה ובכל־הערים אשר על־ידי ארנון שלש מאות שנה ומדוע לא־הצלחתם בעת הקיאה: כז ואנכי לא־חטאתי לך ואתה עשה אתי רעה להלחם בי ישפט ה' השפט היום בין בני ישראל ובין בני עמון: כח ולא שמע מלך בני עמון אל־דברי יפתח אשר שלח אליו:

IV. THE FATEFUL VOW AND ITS CONSEQUENCES

כט ותהי על־יפתח רוח ה' ויעבר את־הגלעד ואת־מנשה ויעבר את־מצפה גלעד וממצפה גלעד עבר בני עמון:

ל [וידר יפתח נדר לה'] ולאמר אם־נתון תתן את־בני עמון בידי לא והיה היוצא אשר יצא מדלת ביתי לקראתי בשובי בשלום מבני עמון והיה לה' והעליתו עולה: לב ויעבר יפתח אל־בני עמון להלחם בם ויתנם ה' בידו: לג ויכס מערוער ועד־בואך מנית עשרים עיר ועד אבל פרמים מפה גדולה מאד ויכנעו בני עמון מפני בני ישראל:

לד ויבא יפתח המצפה אל־ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפים ובמחלות ורק היא יחידה אין־לו ממנו בן או־בת: לה והיה כראותו אותה ויקרע את־בגדיו ולאמר אהה בתי הקרע הכרעתני ואת היית בעלְכרי ואנכי פצית־פי אלה' ולא אוכל לשוב:

לו ותאמר אליו אבי פציתך את־פיד אלה' עשה לי כאשר יצא מפיד אחרי אשר עשה לך ה' נקמות מאיבך מבני עמון:

לז ותאמר אל־אביה יעשה לי הדבר הזה הרפה ממני שנים חדשים ואלכה וירדתי על־ההרים ואבכה על־בתולי אנכי ורעיתי [ורעותי]:

לח ולאמר לכי וישלח אותה שני חדשים ותלך היא ורעותיה ותבך על־בתוליה על־ההרים: לט והיה מקץ שנים חדשים ותשב אל־אביה ויעש לה את־נדרו אשר נדר והיא לא־ידעה איש ותהיחך בישראל: מ מימים מימה תלכנה בנות ישראל לתנות לבת־יפתח הגלעדי ארבעת ימים בשנה

V. CIVIL WAR

יב:א ויצעק איש אפרים ויעבר צפונה ויאמרו ליפתח מדוע עברת להלחם בבני־עמון ולנו לא קראת ללכת עמך ביתך נשרף עליך באש:

יב:ב ולאמר יפתח אליהם איש ריב הייתי אני ועמי ובני־עמון מאד ואזעק אתכם ולא־הושעתם אותי מיידם: יב:ג ואראה כי־אינד מושיע ואשימה נפשי בכפי ואעברה אל־בני עמון ויתנם ה' בנדי ולמה עליתם אלי היום הזה להלחם בי: ד ויקבץ יפתח את־כל־אנשי גלעד וילחם את־אפרים ויכו אנשי גלעד את־אפרים כי אמרו פליטי אפרים אתם גלעד בתוך אפרים בתוך מנשה: ה וילכד גלעד את־מעברות הירדן לאפרים והיה כי לאמרו פליטי אפרים אעברה ולאמרו לו אנשי־גלעד האפרתי אתה ולאמר לא: ו ולאמרו לו אמר־נא שבלת ולאמר סבלת ולא יכין לדבר כן ולאחזו אותו וישחטוהו אל־מעברות הירדן ויפל בעת ההיא מאפרים ארבעים ושנים אלף: ז וישפט יפתח את־ישראל שש שנים וימת יפתח הגלעדי ויקבר בערי גלעד:

1. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כה עמוד א-ב וישלח ה' את ירבעל ואת בן ואת יפתח ואת שמואל (שמו"א יב) - ירובעל - זה גדעון, ולמה נקרא שמו ירובעל - שעשה מריבה עם הבעל, בן זה שמשון, ולמה נקרא שמו בן - דאתי מדן, יפתח - כמשמעו... שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורי עולם, לומר לך: ירובעל בדורו - כמשה בדורו, בן בדורו - כאהרן בדורו, יפתח בדורו - כשמואל בדורו. ללמדך שאפילו קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור - הרי הוא כאביר שבאבירים

2. ספר מורה הנבוכים חלק שני פרק מה תחלת מדרגות הנבואה, שילוח לאיש עזר אלהי שיניעהו ויזרזהו למעשה טוב גדול, כהצלת קהל חשוב מקהל רעים, או הציל חשוב גדול, או השפיע טוב על אנשים רבים, וימצא מעצמו לזה מניע ומביא לעשות, וזאת תקרא רוח ה'. ... וזאת היא מדרגת שופטי ישראל כלם אשר נאמר בהם על הכלל, וכי הקים ה' להם שופטים והיה ה' עם השופט והושיעם... התבאר זה בפרט בקצת השופטים והמלכים, ותהי על יפתח רוח ה', ונאמר בשמשון ותצלח עליו רוח ה'...

3. יהושע, כד: כג ועתה הסיירו את־אלהי הנכר אשר בקרבכם והטו את־לבבכם אל ה' אלקי ישראל: כד ויאמרו הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶת־ה' אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע: כה ויִכְרַת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשָּׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשִׁבְכֶם:

4. מצודת דוד, שופטים פרק יא פסוק ט אם משיבים - ר"ל אם יוגמר הדבר ואלך למלחמה ונתן ה' וכו' אז אנכי מעצמי אהיה לכם לראש מצד הדין ור"ל עדיין אין זה הכנעה וחיבה במה שתאמרו להמשיל אותי אחר המלחמה כי בודאי אם אהיה מנוצח לא תאבו עוד להמשיל אותי ואם אנצח אני הנה מן הדין ראוי לי הממשלה וכאלו אמר לא כן הוא כ"א מיד קודם המלחמה תמשילו אותי:

5. במדבר כא: ב וישמע הפנעני מלך־עַרֵד ישב הנגב כי בא ישראל דרך האֲתָרִים וילחם בישראל וישב מפניו שבי: ב ויִדַר יִשְׂרָאֵל נָדַר לֵה' ויאמר אם־נָתַן ונתן את־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהִחַרְמֵתִי אֶת־עֲרֵיהֶם:

בראשית כח: כ וידר יעקב נדר לאמר אם־יְהִיָה אֵלַי אֶלְקִים עֲמָדִי וְשָׁמַרְנִי בְּדַרְךָ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגֵד לְלַבֵּשׁ: כא וְשָׁבַתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְיָהִיָה ה' לִי אֱלֹקִים: כב וְהָאָבֶן הַזֶּאת אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי מַצְבֵּה יְהִיָה בֵּית אֱלֹקִים וְכָל אֲשֶׁר תֵּתֵן לִי עֲשֹׂר אֲעֲשֶׂרְנֹו לָךְ:

שמואל א' א: יא ונתדר נדר ויתאמר ה' צבאות אם־רָאָה תִּרְאָה בְּעֵינֵי אֲמִתָּךְ וּזְכַרְתִּנִּי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֲמִתָּךְ וְנִתְּנָה לְאֲמִתָּךְ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּנִיו לָהּ כְּלִימֵי חַיִּי וּמוֹרָה לֹא־יִעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ:

6. יהושע ב: יט והיה כל אשר־יצא מדלת־יְבִיתךָ החוֹצָה דָמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְאֶנְחֲנוּ נְקִים וְכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתְּךָ בְּבַיִת דָמוֹ בְּרֹאשׁוֹ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ:

7. שמות טו: כ ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את־הַתֵּף בְּיָדָהּ וַתִּצָּאן כָּל־הַנְּשִׁים אַחֲרֶיהָ בַּתִּפִּים וּבַמְּחֹלֶת: כא וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירָו לָהּ כִּי־גָאָה גָאָה סוּס וְרָכְבוּ רָמָה בָּיָם:

שמואל א', יח: ז ותענינה הנשים המשחקות ותאמרן. הֲכָה שְׂאוּל בְּאֵלָפוֹ [בְּאֵלָפוֹ] וְדוֹד בְּרַבְבְּתָיו:

8. בראשית רבה (וילנא) פרשה ס ד' הן שתבעו שלא כהוגן, לג' ניתן כהוגן, לאחד ניתן שלא כהוגן ואלו הן אליעזר עבד אברהם, כלב, שאול, יפתח... יפתח (שופטים יא) והיה היוצא אשר יצא וגו' והעליתיהו עולה לה', הא אילו יצא חמור או כלב אחד או חתול אחת, היה מעלהו עולה וזימן לו הקב"ה שלא כהוגן, הה"ד ויבא יפתח וגו' והנה בתו יוצאת לקראתו

9. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת בחוקותי סימן ה את מוצא ביפתח הגלעדי מפני שלא היה בן תורה

אבד את בתו, אימתי בשעה שנלחם עם בני עמון ונדר באותה שעה שנא' (שופטים יא) וידר יפתח נדר וגו' והיה היוצא וגו' והיה לה' והעליתיהו עולה באותה שעה היה עליו כעס מן הקב"ה אמר אילו יצא מביתו כלב או חזיר או גמל היה מקריב אותו לפני לכך זימן לו בתו, כ"כ למה כדי שילמדו כל הנודרים הלכות נדרים וקונמות שלא לנהוג טעות בנדרים, והנה בתו יוצאת לקראתו ויהי כראותו אותה ויקרע את בגדיו ויאמר אהה בתי וגו', ואנכי פציתי פי אל ה' ולא אוכל לשוב (שם/שופטים י"א/)

10. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת בחוקותי סימן ה כיון שבקש לקרבה היתה בוכה לפניו אמרה לו בתו אבי יצאתי לקראתך בשמחה ואתה שוחט אותי **שמא כתב הקב"ה בתורה שיהו ישראל מקריבין לפני הקב"ה נפשות אדם**, אין כתיב בתורה אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה (ויקרא א) מן הבהמה ולא מן בני אדם, אמר לה בתי נדרתי והיה היוצא אשר יצא והעליתיהו עולה, **שמא כל הנודר יכול הוא שלא לשלם נדרו**, אמרה ליה והרי יעקב אבינו שנדר כל אשר נתן לי וגו' (בראשית כח) ונתן לו הקב"ה שנים עשר בניס, שמא הקריב להקב"ה אחד מהם, ולא עוד אלא חנה שאמרה ותדר נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה וגו' (שמואל א א) שמא הקריבה את בנה לפני הקב"ה, כל הדברים האלה אמרה לו ולא שמע לה.

11. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת בחוקותי סימן ה כיון שראתה שלא שמע לה אמרה לו הניחני וארד אצל ב"ד **שמא ימצאו פתח לנדרך** שנאמר (שופטים יא) הרפה ממני שנים חדשים ואלכה וירדתי על ההרים וגו', אמר רבי זכריה וכי יש אדם יורד על ההרים והלא בני אדם עולים להרים, מהו וירדתי על ההרים אלו סנהדרין כמה שנא' (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה', הלכה אצלם **ולא מצאו פתח ליפתח ולהתיר לו את נדרו בעון אותן ששחט משבט אפרים**, ועליו הוא אומר (משלי כח) גבר רש ועושיק דלים... גבר רש ועושיק דלים זה יפתח שהיה רש בתורה כגורפן של שקמה שהיה עושיק את הדלים שנאמר (שופטים יב) ויאמרו לו אמר נא שבולת ויאמר סבלת ולא יבין לדבר כן, והיה שוחטן... שהעלים הקב"ה מהם את ההלכה שלא ימצאו פתחו להתיר לו את נדרו, עלה ושחטה, ורוח הקדש צווחת נפשות הייתי רוצה שתקריב לפני אשר לא צויתי ולא דברתי ולא עלתה על לבי (ירמיה ז) אשר לא צויתי לאברהם שישחוט את בנו אלא אמרתי לו אל תשלח ידך להודיע לכל האומות חיבתו של אברהם שלא חשך את יחידו ממני לעשות רצון בוראו, ולא דברתי ליפתח להקריב את בתו

12. אליהו רבה (איש שלום) פרשה יב שמא תאמר אותן ארבעים ושנים אלף שנהרגו בימי יפתח הגלעדי מפני מה נהרגו, יפתח הגלעדי נדר שלא כהוגן, ופינחס בן אלעזר עומד, היה לו לפינחס שילך אצל יפתח להתיר את נדרו, היה לו ליפתח לילך אצל פינחס ויתיר לו את נדרו, ולא הלך, זה אומר אני כהן גדול **בן כהן גדול בן בנו של אהרן הכהן אלך אצל עם הארץ, וזה אומר אני ראש לכל ישראל אלך אצל זה, זה נוהג גדולה לעצמו וזה נוהג גדולה לעצמו**, אוי לה לגדולה שמקברת את בעליה... לא מיחה [פינחס] בבני אפרים, ולא התיר לו את נדרו ליפתח

13. בראשית רבה (וילנא) פרשה ס ר"י ור"ל, ר' יוחנן אמר הקדש דמים היה חייב ור"ל אמר אפילו הקדש דמים לא היה חייב, דתנן אמר על בהמה טמאה ועל בעלת מום הרי אלו עולה לא אמר כלום, אמר הרי אלו לעולה ימכרו ויביא בדמיהם עולה

14. רמב"ן, ויקרא כז:כט על נדרו של יפתח: ועל דרך הפשט, יאמר הכתוב כי כל המחירים משלו בין אדם בין בהמה ושדה אחוזתו הוא קודש לשם, שהן חרמים לכהנים ואין להם פדיון, אבל המחירים מן האדם שאינו שלו כגון הנלחמים על אויביהם ונודרים נדר אם נתון נתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם (במדבר כא ב), ימותו כל האדם הנמצא בהם. והטעם, שאין דעת הנודר כן לתתו לכהנים, רק שיהיה הכל אסור בהנאה, כי נתכוון להכרית האויבים ולכלותם:

...וזה היה טעותו של יפתח בבתו, כי חשב כאשר חרם נגיד ישראל חל וקים להמית אנשים או העובר על חרמו חייב מיתה, כן אם נדר בעת מלחמה לעשות מאיש או אנשים זבח יחול הנדר, **ולא ידע כי חרם המלך והסנהדרין חל על המורדים לכלותם או על העובר גזירתם ותקנתם, אבל לחול הנדר לעשות עולה מדבר שאין ראוי לה' חס וחלילה**.

15. דעת אבן עזרא על נדרו של יפתח, מצוטט בפירוש רמב"ן ויקרא פרק כז פסוק כט

ר' אברהם האומר כי פירוש והעליתיהו עולה (שופטים יא לא), או והעליתיהו, לומר אם יהיה היוצא מדלתי ביתי איש או אשה והיה לה' קודש שיהיה פרוש מדרכי העולם לעמוד לשרת בשם ה' בתפלה והודות לאלהים, ואם יהיה דבר ראוי ליקרב אצלנו עולה, ועשה בית לבתו מחוץ לעיר והתבודדה שם וכלכלה כל ימיה ואיש לא ידעה והיתה בתו צרורה.

16. רד"ק שופטים פרק יא פסוק לט ויעש לה את נדרו אשר נדר - שעשה לה בית והכניסה שם והיתה שם פרושה מבני אדם ומדרכי העולם והיה חק בישראל כי משנה לשנה היו הולכות אליה בנות ישראל:

רד"ק שופטים פרק יא פסוק מ לתנות לה - כלומר לקונן ולבכות על בתולי עמה כתרגומו לאלאה ותרגום ויקונן המלך ואלא מלכא או פירוש לתנות להשיחה ולנחמה ארבעים ימים כי כל השנה היתה מתבודדת כמו האנשים הפרושים הסגורים בבתיים והחק הזה עשו עמה כל ימי חייה ומה שאמר ותהי חק לשון נקבה ר"ל הליכת בנות ישראל היתה לחק בכל שנה

17. רלב"ג שופטים פרק יא פסוק לא והנה היוצא מדלתי ביתו יהיה בהכרח בעל החיים ואם היה ממין האדם יהיה לה' ויהיה מיוחד לעבודת הש"י לבד ואם יהיה זכר לא יצטרך שיהיה פרוש מן האשה כי כבר יהיה מיוחד לעבודת הש"י בזולת זה האופן כמו שנמצא בכהנים ובלוים ומצאנו ג"כ זה הלשון בשמואל עם לקחו אשה והולידו בנים ממנה ואמנם אם היתה אשה יחוייב שתהיה פרושה מאיש שאם היה לה בעל לא תהיה מיוחדת לעבודת הש"י אבל תעבוד על זה בעלה כמשפט הנשים הנשואות ולזה קרע יפתח את בגדיו בראותו בתו יוצאה לקראתו כי זה הנדר יחייב שלא תהיה לאיש ידמה שעשה לה יפתח בית מחוץ לא ראתה אדם בו ולא אשה וישבה שם אך המתין לה שנים חדשים תלך בהם עם רעותיה לבכות על בתוליה על ההרים ובוה הזמן הסגירה בבית הוא ולא היתה רואה אפילו אשה שם זולתי ארבעה ימים בשנה שהיה חק לישראל שתלכנה בנות ישראל לתנות לבת יפתח על בתוליה והיא היתה פרושה מאיש כל ימיה:

18. אברבנאל על נדרו של יפתח ואמר "אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי בשווי בשלום והיה לה" ר"ל אם יהיה איש או אשה או דבר שאינו ראוי לעולה יהיה לה', שיתמיד בקדושה כל ימיו ולא ישתמש בחולין. ואם יהיה צאן או בקר יעלהו לעולה על מזבחו. וכן יראה שעשה יפתח, שבצאת בתו לקראתו לא המיתה ולא העלה אותה לעולה אבל הקדישה לגבוה... היתה עתידה להיותה פרושה בבית אחד לא תצא משם כל ימי חייה... וכוונתי שמזה למדו אומת אדום לעשות בתי פרישות (קליסט"ר) לנשים שיכנסו שמה ולא יצאו משם כל ימיהם ולא יראו איש בעוד בחיים חיותם.

19. תגובת רמב"ן לפירוש אבן עזרא בפירושו לויק' כז:כט

ואל תהיה נפתה בהבלי ר"א... ואלה דברי רוח, כי אם נדר שיהיה לה' איננו שיהיה פרוש, אבל יהיה כמו שמואל שאמרה אמו ונתתיו לה' (ש"א א יא) והיה משרת בבית ה', לא פרוש. וכפי משפטי התורה אין ביד האדם שידור ביוצאי פתח ביתו שיהיו פרושים, כאשר אין בידו להעלותם עולה. ואם הדבר כן, היתה בתו הבוכה על בתוליה ורעותיה עמה כזונות לקלס אתנן, וח"ו שיהיה חק בישראל לתנות לבת יפתח ארבעת ימים בשנה מפני שלא נשאת לבעל והיתה עובדת את ה' בטהרה. אבל הדבר כפשוטו, וטעותו היה ממה שאמרת: